

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugsėjo 20 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkas), Algirdo Taminsko ir Jūratės Varanaukaitės,

susipažinusi su 2023 m. rugpjūčio 23 d. paduotu **ieškovų V. R. ir UAB „Demava“** kasaciniu skundu dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 25 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu taikyti laikinas apsaugos priemones,

n u s t a t ė:

Ieškovai V. R. ir UAB „Demava“ padavė kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 25 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi paliktas nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo bylos dalis dėl ieškovų reikalavimų pripažinti negaliojančiais administracinius aktus nutraukta, o ieškinio reikalavimas atsakovei Lietuvos Respublikai, atstovaujamai Energetikos ministerijos, dėl 217 618,12 Eur žalos atlyginimo atmestas. Kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Ieškovų paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais: 1) teismai netinkamai aiškino ir taikė CK 6.246 straipsnio 1 ir 2 dalis, 6.271 straipsnį, nukrypo nuo kasacinio teismo ir EŽTT praktikos, dėl to nenustatė atsakovės Energetikos ministerijos neteisėtų veiksmų išduodant ieškovams leidimus gaminti elektros energiją ir plėsti gamybos pajėgumus, kurie neturėjo būti išduoti dėl žemės sklypų priskyrimo saugomai teritorijai. Energetikos ministerija turi prisiimti atsakomybę už savo priimtų sprendimų ieškovams sukeltus padarinius. Teismai nepagrįstai visą atsakomybę ir finansinę naštą perkėlė ieškovams; 2) teismai netinkamai aiškino ir taikė Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1, 4 punktus ir 42 straipsnį, netinkamai įvertino byloje esančius įrodymus, dėl to padarė nepagrįstą išvadą, kad atsakovė Energetikos ministerija nesukūrė ieškovams teisėtų lūkesčių, jog saulės elektrinės yra įrengiamos teisėtai; 3) teismai, nusprenddami, kad ieškovai turi pašalinti savavališkos statybos padarinius (nugriauti saulės elektrines), iš esmės paneigė ieškovų nuosavybės teisę (Konstitucijos 23 straipsnis); 4) teisės normos, kurių pagrindu atsakovė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija surašė ieškovams privalomuosius nurodymus, bylos nagrinėjimo metu buvo panaikintos, todėl teismai nepagrįstai laikė šiuos nurodymus teisėtais; 5) teismai tinkamai neatsižvelgė, kad ieškovai dėl svarbių priežasčių praleido terminą skusti privalomuosius nurodymus, todėl nepagrįstai netenkino jų prašymo atnaujinti terminą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, sprendžia, kad jais neformuojami tokie teisės klausimai, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, nenagrinėtinas ieškovo prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones; grąžintinas sumokėtas už kasacinį skundą žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi, n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiems asmenims.

Grąžinti V. R. (a. k. *duomenys neskelbtini*) 3962,52 Eur (tris tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du Eur 52 ct) žyminio mokesčio, sumokėto 2023 m. rugpjūčio 21 d. AB „Swedbank“, mokėjimo nurodymo Nr. 202.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Algirdas Taminskas

Jūratė Varanaukaitė